

Aktuella frågor: "Låt inte nostalgin segra"

Invandraren fruktar inte förändringen utan den gamla gemenskapens nostalgiska reaktion mot det nya, skriver Mauricio **Rojas**, riksdagsledamot för folkpartiet, med anledning av att majoriteten av invandrarna välkomnar euron. Den gemensamma valutan symboliserar rörlighet och en värld av etnisk mångfald, menar han.

Folkomröstningen den 14 september handlar om mycket mer än frågan om kronan eller euron. I själva verket symboliserar dessa mynt två olika världar. Kronan den värld som var, den nationella, den som en gång skapades av en mycket enhetlig svensk befolkning och en stark nationalstat. Euron symboliserar den värld som växer fram i globaliseringens spår, en värld av etnisk mångfald, transnationell rörlighet och överstatligt samarbete. Det är hur vi förhåller oss till dessa två världar som i grunden kommer att avgöra vårt ställningstagande vid folkomröstningen.

Det är uppenbarligen så att en stor del av den infödda svenska befolkningen fortfarande låter nostalgin fälla avgörandet i denna fråga. Jasidan har bråda dagar framför sig om denna sinnesstämning skall kunna ändras till den 14 september. Man kämpar mot en längtan till det förgångna, som kan bli som starkast just i det ögonblick då ett farväl till det gamla ter sig allt mer oundvikligt. Så är däremot inte fallet med den invandrade delen av vår befolkning. Om avgörandet vore deras, då skulle en bastant majoritet välkomna euron. Detta visas med all tydlighet i den opinionsundersökning som Temo nyligen gjorde om opinionsläget bland invandrare.

Huvudförklaringen till denna europositiva invandraropinion är i grunden enkel. Att bejaka den nya, öppnare och allt mer postnationella världen är naturligare för individer vars liv i sig är ett vittnesmål om mångfaldens och rörlighetens växande betydelse i vår samtid. Hos människor som en gång lämnade sitt land finns det en naturlig beredskap till förändring, inte minst om denna förändring kan ge större öppenhet för dem som är annorlunda, som avviker, som inte hör till majoritetsbefolkningen.

Det som invandraren fruktar är inte förändringen utan mottagarlandets slutenhet, den gamla gemenskapens nostalgiska reaktion mot det nya och det främmande, det nationella stamtänkandet som en dag kan vändas mot främlingen. I Temo-undersökningen är det just denna aspekt som spelar en avgörande roll bakom de invandrade svenskarnas europositiva opinion. De som tror "att Sveriges öppenhet för internationella kontakter och influenser från andra länder" skulle försämrats vid ett nej till euron är nästan fyra gånger fler än de som tror motsatsen. Många invandrade svenskar har med andra ord förstått den symboliska innebörden i euroomröstningen och fruktar den nationalistiska ådran som döljer sig bakom försvaret av kronan.

Det finns också pragmatiska överväganden bakom invandrarnas europositiva svar. Först finns de politiska övervägandena angående Sveriges röst i det internationella samarbetet. Det är nästan dubbelt så många som tror att ett nej den 14 september skulle försämra "Sveriges inflytande i samarbetet med andra länder" än det är som tror motsatsen. Många invandrare har förstått, ofta genom egna och plågsamma erfarenheter, att utanförskapet inte är någon bra väg till inflytande och delaktighet. Sedan finns de ekonomiska övervägandena. De som tror att euron gynnar tillväxten är dubbelt så många som de som tror motsatsen, och nästan samma sak gäller företagets möjligheter. Samtidigt märker man ingen utbredd rädsla vad gäller framtiden för våra välfärdssystem.

Kontentan av Temos undersökning är belysande. När nostalgin inte grumlar sinnena, när beredskapen för förändringen är hög, när öppenheten för omvärlden och det främmande är livsviktig, när utanförskapets nackdelar är uppenbara, då är ett ja till euron ett mer naturligt val än försvaret av den gamla nationella gemenskapens ursymbol, kronan.

Jag hoppas att fler infödda svenskar kan dela de invandrade svenskarnas sinnesstämning. Det är vad vi behöver för att göra Sverige till ett land som bättre tar till vara sin egen mångfald och som inte vänder framtidens möjligheter ryggen. Ett Nej-Sverige, ett Sverige som låter nostalgin segra, det skulle bli ett Sverige som varken infödda eller invandrade svenskar skulle må bra av. Vi alla behöver ett Sverige som bejakar det nya. För att åstadkomma detta kan invandrarnas röst bli utslagsgivande. Missa inte chansen den 14 september!

MAURICIO ROJAS

Sydsvenska Dagbladet 18 juli 2003